

Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Freek Schutte centraal.

Na een korte mortieropleiding in Schalkhaar, waar Schutte op 1 juli 1947 was opgekomen in de Westenbergkazerne, vertrok hij met de Ondersteuningscompagnie op 17 december naar Indië. 's Avonds om 19.10 uur werden de trossen los gegooid van de Zuiderkruis. De militaire kapel speelde het Wilhelmus, terwijl de militairen stram in de houding aan dek stonden. "Het leven dat achter je ligt gaat nog weer eens aan je voorbij", zegt Schutte. De bootreis, de havens van Algiers, Port Saïd en Aden, het passeren van de evenaar op vrijdag 9 januari 1948 om 18.57 uur en het ontschepen van het onderdeel op 16 januari op de rede van Semarang, de goede ontvangst en de AAT-colonne die hen naar Salatiga bracht. In die plaats werden de soldaten over verschillende voorposten verdeeld. Om orde en rust te handhaven, zoals het zo mooi werd gezegd. Het gevaar hing echter als een dreiging in de tropenlucht. Want aan die eerste tijd, waaraan Freek goede herinneringen heeft, komt een einde. Op maandag 20 december, tegen acht uur, begon de Tweede Politionele Actie, met een opmars naar Djocja, het huidige Jogjakarta. De tegenstanders, de Tentara Nasional Indonesia (TNI), het officiële Indische leger, had zoveel mogelijk bruggen opgeblazen. Daarnaast hadden diverse bendes de huizen en bezittingen in brand gestoken of geplunderd. Ook toen al moesten vooral de Chinezen het ontgelden. De opmars verliep voor de Nederlanders goed, met slechts lichte tegenstand. Djocja werd vanuit de lucht door paratroepers en commando's ingenomen. Terwijl de eerste wagens van de hoofdcolonne de stad binnenreden, defileerde de spits voor de Brigade- en Divisiecommandant. Vanaf dat moment was Djocja ook over land te bereiken. "Maar toen begon de ellende pas", vertelt Schutte. "Wij waren in een wespennest terecht gekomen, een uitputtingsoorlog, een echte guerrillastrijd. De wegen naar Djocja waren dan wel gezuiverd, maar telkens werd er door de vijand opnieuw mijnen gelegd." Op de voorpost Bantoel kreeg het onderdeel van Schutte heel wat aanvallen te verduren. "Vanaf die post ben ik op 19 februari 1949 als chauffeur van een carrier op een mijn gereden. Wij waren met drie carriers aan het 'mijnen vegen' toen het gebeurde. Eén van de carriers die hulp wou halen reed ook op een mijn en vloog in brand, evenals een passerende ambulance. Dat betekende voor ons zeven gewonden en 2 carriers minder." De strijd in Indië kostte het bataljon van Schutte 35 doden en vele gewonden. Hijzelf werd na het ongeluk met een Dakota naar Semarang gevlogen om in het plaatselijk ziekenhuis foto's te laten maken. Schutte herstelde weer waarna hij opnieuw dienst moest doen. Enkele maanden later kon hij naar huis vertrekken. Op 1 mei kwam hij weer in Nederland aan. Op 2 mei volgde de ontscheping. "Geen mens was er op de kade voor ontvangst, alleen wat witte helmen van de M.P. Ontzettend teleurgesteld waren we! Nederland verdrong zijn (politieke) nederlaag in grote stilte en de veteranen bleven zitten met hun frustraties", aldus Freek. Voor zijn verwonding kreeg Schutte het gewondeninsigne, vijftig jaar na het voorval.